

ÚHLENÍ HRUDNÍCH A PÁNEVNÍCH KONČETIN SBT

(ALF TITTLE – ALPACA, UK)

Toto téma je především u chovatelů aspirujících na rozhodčí v některých svých aspektech jedním z nejkontroverznějších a zároveň nejvíce nepochopených.

Absolvoval jsem mnoho přednášek a vyslechl jsem si spoustu výroků o úhlení a je zřejmé, že by se současným i budoucím Championship show rozhodčím vyplatilo alespoň několik lekcí ze základní anatomie psů.

Cituji odstavec o hrudních končetinách Standardu SBT: „Nohy rovné, s dobře vyvinutými kostmi, postavené poměrně daleko od sebe; z nadprstí, které není ochablé, vybíhají mírně ven vytočené tlapy. Ramena jsou uložena patřičně vzad, lokty nejsou volné.“

Na první pohled by se mohlo zdát, že věta: „Ramena jsou uložena patřičně vzad, lokty nejsou volné.“ vůbec nesouvisí s úhlením. Opak je však pravdou! Hrudní končetiny jsou základem správného úhlení psa.

Co vlastně znamená, že jsou „ramena uložena patřičně vzad“?

Většina z vás pravděpodobně předpokládá, že je požadován „anatomický ideál“ 90° s lopatkou ve 45°, ale! lopatka je správně uložena i ve 40°. Po posouzení tisíců Staffordů v mnoha zemích a několika kontinentech si dovoluji tvrdit, že ramenní úhlení našeho plemene se pohybuje od 80° do 135°, přičemž 90° vidíme jen velmi vzácně!

Při určování správného úhlení, které je předpokladem dobrého pohybu, hraje u Staffordů velkou roli mnoho dalších faktorů. Jedním z nich je například úhlení nadprstí. Ideální úhlení nadprstí by pro „anatomický ideál“ 90° bylo 20°, ale! i přes to jsem viděl mnoho Staffordů s úhlem nadprstí 30°, kteří byli výborně zaúhlení a velmi dobře se pohybovali.

I délka nadprstí má vliv na úhlení Stafforda. Viděl jsem mnoho Staffordů z jedné linie v Black Country (pozn. překl.: průmyslová oblast ve střední Anglii, severozápadně od města Birmingham), kteří měli spíše delší nadprstí (což v žádném případě neznamená špatné nadprstí). Právě tito psi mají obvykle správný rozsah hybnosti končetin.

Délky lopatek a ramenních kostí v úhlení Stafforda hrají také velmi důležitou roli, bohužel jsou však často přehlíženy. Ve Velké Británii trvá určitá část našich chovatelů na „dlouhé lopatce“, kterou považují za známku dobrého úhlení. Zapomínají přitom však na to, že každé akci náleží i patřičná reakce, tedy že dlouhá lopatka zákonitě povede ke krátké ramenní kosti.

Posoudil jsem poměrně dost těchto „Staffordů s dlouhými lopatkami“, jak jim bylo v minulosti napsáno do posudků, abych zjistil, že jsou ve skutečnosti dobře vzpřímení v rameni, že lopatka není delší než u jiných Staffordů, a že si rozhodčí v minulosti vlastně jen pletli délku lopatky s jejím zaúhlením.

Pokud bychom věnovali zvýšenou pozornost nadprstí, mohlo by se zdát, že je Stafford až příliš vzpřímený v rameni. Pokud je pes postaven kolmo na nadprstí (strmé nebo vzpřímené nadprstí), je umístění ramene také příliš strmé.

Závěrem bych rád řekl, že při hodnocení správného zaúhlení psa je třeba brát na vědomí nejen úhel lopatky a ramenní kosti, ale i délku a hmotnost kostí, délku, sílu a úhel nadprstí, ale samozřejmě i správné osvalení psa. Poté se konečně můžeme pustit do zkoušky ohněm – do POHYBU!!!

Zdá se mi, že odstavec o pánevních končetinách ve Standardu SBT, ikdyž je kratší než předchozí odstavec, je ještě více nepochopen. Věta: „Dobře osvalené. Hlezna nízko položená, kolenní klouby správně zaúhlené. Nohy jsou při pohledu zezadu souběžné.“ se zdá být zcela jasná!

Věta: „Hlezna nízko položená“ však všechny velmi často mate, jelikož zaměňují „hlezo“ (což je psí ekvivalent našeho kotníku) s celým nártem. „Hlezna nízko položená“ ve skutečnosti na krátký nárt odkazuje (měřeno od hlezna k zemi), ale tak, že čím kratší je nárt a čím ostřejší je úhel hlezenního kloubu, tím níže jsou hlezna položená.

Věta: „Kolenní klouby správně zaúhlené“ hovoří o koleni, které je tvořeno spojením stehna a bérce (lýtka) pánevních končetin.

Zde je vidět vztah mezi „kolenní klouby správně zaúhlené“ a „hlezo nízko položená“. Čím je koleno rovnější, tím delší je nárt a tím méně je „hlezo nízko položeno“.

Co ve Standardu není uvedeno, ale je stejně důležité jako zaúhlení kolenního kloubu, je vztah mezi délkami stehenní a holenní kosti. Existují určité linie Staffordů, které mají problém s luxací česky a rupturou zkříženého vazů, a kde je příliš krátká holenní kost jednoznačně dědičným problémem. To také vede ke „vzpřímeným hlezenním kloubům“ dlouhých nártů, a v některých případech dokonce i ke zdvojenému spojení hlezenních kloubů.

Rozsah úhlení pánevních končetin se zdá být stejně velký jako rozsah úhlení končetin hrudních. Většina učebnic považuje 110° za „anatomický ideál“, přesto jsem posuzoval některé Staffordy, u kterých byl úhel výrazně menší než tento „anatomický ideál“ a v pohybu byli velice dobří. Jak se často říká, že: „žádní dva psi nejsou nikdy stejně stavěni“, bylo by lepší dodat: „pokud jsou stavěni správně, správně se i pohybují“ a „pohybují se správně, takže musejí být i správně stavěni.“

Věta: „Dobře osvalené.“ je často přehlížena i při dobrém úhlení pánevních končetin. V dnešní době je jediným cvičením Stafforda skákání do auta a z auta v den výstavy. Když slyším o dvouletých Staffordech, kterým je potřeba každý měsíc stříhat drápy, dává mi to jasně najevo, že se jim dostává příliš málo pohybu. Naši špičkoví atleti musí pravidelně cvičit, aby zůstali ve formě, a to samé platí i u Staffordů. Tím však myslím pohyb na vodítku, ne na běžeckém pásu. Staffordi jsou velice inteligentní a brzy se naučí, jak co nejlépeji na pásu běhat, jelikož zvlnění, vzestupy a sestupy, různé povrchy apod., kterými Stafford na několika kilometrové procházce projde, nemohou být nikdy na běžeckém pásu napodobeny.

Musíme však myslet na to, že ikdyž musí být pes pro dobré úhlení i velmi dobře osvalen, sebelepší osvalení nikdy nemůže nahradit dobré úhlení. Ikdyž je totiž Stafford na vrcholu své fyzické kondice, nikdy nemůže být „zdravý“ v pravém slova smyslu, pokud je špatně stavěn.

Viděl jsem již spousty Staffordů, kterým příroda špatnou stavbu pánevních končetin kompenzovala výborným svalovým korzetem, ale tito jedinci byli vždy příšerní v pohybu.

Věřím, že jsem vám tímto článkem dal dost podnětů k rozmyslu nad úhlením našeho plemene. I když má Stafford správně zaúhlené kolenní klouby s nízko položenými hlezny, bez správného poměru délek kostí, dobrého osvalení, kondice a další proměnných, nikdy nemůže být výborný v pohybu – a to je přesně to, o čem sekce Hrudních a Pánevních končetin Standardu SBT jsou.

Stafordširský bulteriér je hladkosrstý pes. Měl by být na svou velikost velmi silný a i přes svou výraznou muskulaturu aktivní a pohyblivý.

Volně přeložil Dominik Záliš (Domidar Dogs Kennel), květen 2019.

